

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3115/2023. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.090/2022/6. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó meghatalmazással igazolt jogi képviselője (dr. Kostenszky Gergely ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.090/2022/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és a Fővárosi Törvényszék 51.K.705.238/2021/3. számú ítéletére kiterjedő hatályú megsemmisítése iránt. Egyben kérte az Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 61. §-ának (1) bekezdésének *a*) és *b*) pontja alapján az ítéletek végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel a törvényszéket.
- [3] Az alapügy lényegét illetően a felperesi indítványozó előadta, hogy gazdasági társaságként szállítási szerződést kötött egy Kft.-vel (a továbbiakban: Kft1.) speciális csomagológépek – valamint pneumatikus töltőgép, illetve tasakológép – szállítására. A szerződés része volt a technológiai szerelés és beüzemelés, üzemelésre kész átadás, azzal, hogy a szerződés szerint a vállalkozó szükség esetén alvállalkozót vehetett igénybe. A gépek leszállítása, és beszerelése a felperes telephelyén két részletben történt, a próbaüzem után az átadás-átvétel megtörtént. A felperes a Kft1.-től befogadott számlák általános forgalmi adó tartalmát levonhatóként kezelte.
- [4] Az alperesi adóhatóság a felperesnél a két különböző időszak, és különböző adónemekre vonatkozó bevallások utólagos ellenőrzését folytatta le. A beszerzési folyamatot vizsgálva azt állapította meg, hogy a számlákon szereplő felek között nem jöhetett létre a gazdasági esemény, olyan gépekre vonatkozott, amelyekkel az alvállalkozója nem rendelkezett, személyi és tárgyi feltételek hiányában azokat nem gyárthatta le. A számlákon szereplő gépek eredete ismeretlen, a szállítást is ismeretlen személyek végezték. Az ügylet célja a számlákon feltüntetett ismeretlen eredetű gépek eredetének igazolása, az értékesítési lánc alján lévő Kft2. adófizetési kötelezettségének elkerülése, valamint a felperes adólevonási jogának megteremtése volt azzal, hogy a számlázásban résztvevő felek minimálisan emelték az árakat, hogy a felperes minél magasabb összeggel vonhassa le az áfát, hiteltelen bizonylatokra alapozva, miközben a Kft2. által az áru adótartalma nem került megfizetésre. A résztvevők olyan termékekre kívántak adólevonási joggal élni, amelyek bizonyíthatóan nem a láncolat tagjai és a felperesi társaság viszonylatában valósultak meg, mivel a láncolatban résztvevő társaságok ügyvezetőinek nyilatkozatai azt támasztják alá, hogy a számlák és szállítólevelek szerinti szállítás nem történhetett meg. Tekintettel arra, hogy a gépek fellelhetőek voltak a felperes telephelyén, így az adóhatóság azt állapította meg, hogy a felperes ismeretlen személytől szerezte be azokat, nem a számlákban feltüntetett módon valósult meg a gazdasági esemény, melyről a felperesnek tudomása volt.
- [5] A felperes a határozatokkal szemben keresettel élt, melyben a határozatok megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését kérte, vitatva, hogy az alperes az Art. 97. § (4)–(6) bekezdésében foglalt tényállás feltárási és bizonyítási kötelezettségének eleget tett volna. Állította, hogy kapacitásbővítés céljából rendelte meg a számlákban szereplő gépeket, a szállítási szerződés megkötését megelőzően a vállalkozó cégkivonatát, aláírási címpéldányát ellenőrizte, ekként meggyőződött arról, hogy a vállalkozó adóalanyisággal bíró és működő társaság. A Kft1. ügyvezetője felsőfokú élelmiszeripari képesítéssel rendelkezett, tehát szakemberként értett a beszerezni kívánt gépekhez és képesnek is mutatkozott a szerződés teljesítésére. A szerződés lehetővé tette a teljesítéshez alvállalkozók bevonását, az alvállalkozók kiléte azonban a szerződés teljesítésének időpontjáig a felperes számára ismeretlen maradt, mivel ezen információkat a Kft1. nem közölte vele, de nem is állt fenn kötelezettsége

ennek közlésére. A Kft1. két részletben teljesítette a szerződést, melyről átadás-átvételi jegyzőkönyvek készültek. A gépeket a felperes használatba vette és jelenleg is használja. A teljesítésről a Kft1. az alperes által is elismerten szabályos számlákat állított ki, általános forgalmi adóval terhelten, amit a felperes jogszerűen szerepeltetett általános forgalmi adó bevallásában.

- [6] A bíróság a két különböző időszakra vonatkozó eljárást egyesítette. Többszöri hatályon kívül helyezést követő megismételt eljárásokban – melynek részeként előzetes döntéshozatal iránti eljárás is zajlott az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) előtt (EUB C-610/19. számú végzés) – az elsőfokú bíróság a felperes kereseteit elutasította. Az EUB végzése alapján is fenntartotta a Kúria, hogy az adóalanynak kiállított számlával kell rendelkeznie, a számla megléte azonban nem meríti ki maradéktalanul az alaki feltételt, a levonási jog anyagi jogi feltételei csak akkor teljesülnek, ha a számla által érintett termékértékesítést, vagy szolgáltatásnyújtást ténylegesen teljesítették. Utalt rá, hogy az EUB végzés szerint is az adóköteles ügylet fennállásának vizsgálatát a nemzeti jog bizonyítási szabályainak megfelelően kell elvégezni, a Héa irányelvvel tehát összeegyeztethető az olyan szabályok alkalmazása, mint amelyeket az Sztv. 15. § (3) bekezdése előír. Utalt arra is, hogy az Sztv. szerinti valódiság elve nem vélelmet keletkeztető szabály, hanem alapvető követelményt tartalmazó norma. Megállapította, hogy az alperes helytállóan hívta fel és alkalmazta az Sztv. szabályait, a felperes ezzel kapcsolatos érvei, állításai megalapozatlanok. Nem találta jogellenesnek az alperes megállapításait a felperes észszerűen elvárható intézkedéseinek körében sem. Ezzel összefüggésben utalt az alperesi határozatnak a felperes tudattartalmával kapcsolatos körülmények részletezésére és hangsúlyozta, hogy az alperes a számlák tartalmi hiteltelenségét és a felperes tudattartalmát is vizsgálta. Elvetette a felperesnek azt az állítását, hogy nem lehetne felelősségre vonni a láncban őt megelőző vállalkozóknál megállapított szabálytalanságok miatt, miután a Kúria (korábbi hatályon kívül helyező) végzésében egyértelműsítette, hogy az értékesítési lánc teljes vizsgálata szükséges, az érintett ügyleteket nem lehet kiragadni a gazdasági kapcsolatok láncolatából. Vizsgálta a bíróság a számlák tartalmi hiteltelenségére vonatkozó alperesi megállapításokat, és ezzel összefüggésben rögzítette, hogy az alperes széleskörű tényállás tisztázási és bizonyítási cselekményeket folytatott le, a számlázási láncban szereplő társaságok ügyvezetőit nyilatkoztatta, kapcsolódó és egyéb vizsgálatokat folytatott le és az annak során beszerzett bizonyítékokat használta fel, és ezek alapján indokoltan és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a számlák tartalmilag hiteltelenek.
- [7] A bíróság a felperesnek az adókijátszás kapcsán, illetve a számlák tartalmi hiteltelensége körében feltárt tudattartalmát is megalapozottnak találta, miután a felperes az észszerű intézkedések megtétele esetén feltárhatta volna, hogy adókijátszásban vesz részt. Hangsúlyozta, hogy nem elegendő a szerződéskötéskor az adatbázisból ellenőrizni a számlakiállító társaságok működési körülményeit, hanem a teljesítés során mindvégig ellenőrizni kell a számlakiállító társaság teljesítőképességét. Kiemelte, hogy az észszerűen elvárható intézkedéseket mindig egyedileg az ügy körülményeihez igazítottan kell értékelni. Perbeli esetben a felperes kifejezetten egyedi gyártású gépek beszerzésére kötött szerződést, felperesi ügyvezető maga is elismerte, hogy a Kft1. nem közvetlen gyártója a gépeknek, hanem több alvállalkozó munkájára is szüksége lesz, miután a gépeket 15 évvel ezelőtt gyártották, ilyen típusú gépek már nincsenek a piacon. Azzal, hogy a felperes kizárólag a számlakiállító társaságot ellenőrizte, nem tette meg az észszerűen elvárható intézkedéseket. Amennyiben az indítványozó a Kft2. teljesítőképességéről is meggyőződött volna, úgy tudnia kellett volna, hogy a gépek egyedi gyártására az alvállalkozók nem képesek, így azok értékesítése, tovább értékesítése sem történhetett meg.
- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a felperes keresetének helyt adó döntés meghozatala, másodlagosan az eljárást elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítása érdekében. A Kúria Kfv.I.35.090/2022/6. számú ítéletében a felperes felülvizsgálati kérelmét alaptalannak találta. Rámutatott, hogy a Pp. 275. § (1)–(4) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a rendelkezésre álló iratok alapján, a felülvizsgálati kérelem és a csatolt felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 275. §-a szerinti szabályozásra figyelemmel a rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem volt helye sem bizonyítás felvételének, sem a bizonyítékok ismételt egybevetésének. Nyilvánvaló okszerűtlen ítéleti következtetésnek csak az minősíthető, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni, ilyen következtetés azonban a perbeli esetben nem volt feltárható. Felidézte, hogy a Kúria a korábbi jogerős ítéletet hatályon kívül helyező végzésében pontosan meghatározta az elsőfokú bíróság által követendő szempontokat, rögzítette, hogy „az elsőfokú bíróságnak alkalmaznia kell a láncolat ügyletekre (láncértékesítésre) vonatkozó szabályokat, az Sztv. előírásait, a bizonyítékokat ehhez képest kell rendszerbe foglalnia.”

- [9] Az elsőfokú bíróság ezen előírásokat teljesítette, vizsgálta a teljes beszerzési láncolatot, figyelembe vette a gazdasági esemény valóságára vonatkozó Sztv. előírásokat és az alperes által feltárt bizonyítékokat ezek figyelembevételével rendszerezte. Úgy ítélte meg, hogy téves a felperesnek a gazdasági esemény kapcsán kifejtett azon álláspontja, miszerint az alperesnek és a bíróságnak nem a számlakiállító által kibocsátott számla könyvelésbe történő beállítását kellett vizsgálnia, hanem a számlában feltüntetett gazdasági esemény valóságosságáról kellett meggyőződnie. Az értékesítési lánc kérdésében a Kúria továbbra is irányadónak tekintette a korábbi ítéleteiben tett megállapításait. E szerint az egyes szerződések valós tartalmának, és ehhez képest az esetleges adóelkerülési célzatnak a feltárásakor alperesnek a vizsgálatot a teljes lánc áttekintésével, az egymásra ható elemek értékelésével kellett elvégeznie. Láncolatosságot esetén az adóhatóság ugyanis nem csak jogosult, de köteles is az éppen ellenőrzött adózón túl a lánc további szereplőit, azok jogügyleteit is vizsgálni, és abból következtetést levonni a lánc másik pontján álló adózóra nézve is (Kúria Kfv.I.35.425/2013/5.). Erre tekintettel az alperes helytállóan járt el akkor, amikor a felperessel kapcsolatban lévő cég, illetve a teljes láncolat vizsgálatára alapította az adókijátszás megállapítását. (Kúria Kfv.I.35.388/2016/5. indokolás [26] bekezdés).
- [10] Az alperesi megállapítások jogszerűségének bírósági vizsgálata során tehát az érintett ügyeletet nem lehet kiragadni a gazdasági kapcsolatok láncolatából, a bizonyítási cselekmények annak függvényében alakulnak, hogy a láncolat létrejötte észszerűen indokolható-e vagy sem. Arra is kitért a Kúria, hogy az adott szerződés megkötésének gazdasági szükségletlensége nem lehet akadálya az adólevonási jog gyakorlásának, ekkor azonban a láncolat létrehozásának célja nem az adólevonási jog jogszerűtlen gyakorlásának megteremtése. Viszont azért nem lehet felelősségre vonni az adózót, ha felesleges és gazdaságilag szükségtelen szerződéseket köt, mert ez az adózó gazdasági döntése és a Ptk.-ban biztosított szerződéses szabadsága körébe tartozik, ellenben, ha az párosul egy csalárd, az adókijátszást megvalósító magatartással akkor már a gazdasági szükségletlenség is lehet – a többi indok mellett – olyan ok, amely megalapozza az adólevonási jog vitatását (Kfv.I.35.258/2021/6.). Az alperes határozatában felsorakoztatta azokat a bizonyítékokat, amelyek a gazdasági tevékenység végzését nem támasztották alá és jogi szempontból is megfelelően értékelte az eseményeket. Mindezekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan, okszerűen, logikailag összefüggő rendszerben indokolt jogerős ítéletével megalapozottan utasította el a keresetet, és nem látott törvényes lehetőséget a hatóság és elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok felülmérlegelésére, az elsőfokú ítélet megváltoztatására, ezért azt hatályában fenntartotta. Döntése elvi tartalmaként rögzítette, hogy „a formailag megfelelő számla kibocsátása, tartalmi hitelesség nélkül nem alapozza meg az adólevonási jog gyakorlását. A bizonylatok, könyvek és nyilvántartások meghamisításával összefüggő magasabb mértékű adóbírság kiszabása megítélésekor nem a Btk. fogalom rendszeréből kell kiindulni. Az adóbírság szempontjából a meghamisítás mindazon bizonylatokra, dokumentumokra irányadó, amelyek mögött nincs valós gazdasági esemény.”
- [11] Az indítványozó ezt követően a Kúria ítéletével szemben az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való joga, az indokolt bírói döntéshez való joga, valamint a pártatlanság és függetlenség követelménye. Megjelölte továbbá az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését (szükségesség-arányosság), és a 26. cikk (1) bekezdését is. Érvéle szerint „az adóalany a saját termékbeszerzésén kívül eső, értékesítési láncolat további elemeire vonatkozó jogszerű eljárásról való meggyőződésének objektív jellegű, a konkrét eljárásban kétséget kizáró bizonyítást nem igénylő felelősségének meghatározása, és ezen feltételezéseken nyugvó héalevonási jog korlátozása, mint alapjogokat is érintő korlátozás, nem áll arányban az állam bevételekhez fűződő érdekével.” Tekintettel arra, hogy a sérelmezett ítéletben foglalt, helybenhagyó döntés által a Kúria „a számlakibocsátó és elődei ellenőrzésének tekintetében egyértelműen az objektív felelősségen alapuló, Kúria által több ízben is deklarált szemlélet alkalmazásával sértette meg, korlátozta a tisztességes eljáráshoz fűződő” alapjogot, amelyen keresztül súlyosan megsértette a tulajdonhoz való alapjogot is. Az indítványozó beadványa érveléseként több EUB döntést és alkotmánybírósági határozatot is beidézett.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [13] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírósági döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már

kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett bírósági ítélettel zárult ügyben felperes volt, így az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja értelmében érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik. A rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget kimerítette.

- [14] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.I.35.090/2022/6. számú ítéletét az indítványozó jogi képviselőjének 2022. május 23. napján elektronikus úton kézbesítették, az alkotmányjogi panaszt 2022. július 22-én elektronikus úton – határidőben – terjesztették elő az elsőfokú bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [15] Az Abtv. 52. §-a értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Abtv. 27. §-át, amely alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, a kifogásolt bírósági ítéleteket, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit. Beadványában előadta, hogy álláspontja szerint a sérelmezett bírósági döntések miatt ellentétesek az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel, ezzel részben eleget tett a határozott kérelem törvényi feltételeinek.
- [16] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [17] Az indítványozó beadványában többek között megjelölte az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését és a 26. cikk (1) bekezdését is, bár közvetlen alapjogi sérelmet ezek tekintetében önálló érveléssel nem támasztott alá. Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az I. cikk (3) bekezdése az úgy nevezett alapjogi tesztet tartalmazza, mely nem alapjogot rögzít, hanem az alapjogok egymáshoz való viszonyára, annak alkotmányossági vizsgálatára vonatkozik, így alkotmányjogi panasz e tekintetben nem terjeszthető elő {3292/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. Ahogyan az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése sem alapjogot tartalmaz, így alkotmányjogi panasz e tekintetben szintén nem terjeszthető elő {3356/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [18] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állította. Érvelése szerint azzal, hogy a sérelmezett ítéletben a Kúria hatályában fenntartotta a másodfokú ítéletet, nem vette figyelembe az indítványozó által állított jogsérelmet és korlátozta az indítványozó tulajdonhoz való jogát. Valójában azonban nem a tulajdonhoz való jog sérelmét állította, hanem a bíróságnak a döntése kialakítása során elfoglalt jogi álláspontját kifogásolta. Ezzel is összefüggésben a beadványban szereplő – az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében – állított alapjogi sérelmeket illetően az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból (alkotmányjogi panasz beadvány, bírósági ítéletek) megállapította, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem a Kúria döntése által hatályában fenntartott másodfokú bírósági ítéletben elfoglalt jogi álláspontot sérelmezte. Az alkotmányjogi panasz arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság a hatóságoktól és a sérelmezett kúriai ítélettől eltérő módon értékelje a láncértékesítés során kibocsátott és befogadott számlákat, illetve az azok alapjául szolgáló gazdasági tevékenységeket, végső soron az indítványozó adólevonási jogának érvényesíthetőségét vizsgálja felül.
- [19] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felül bírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az eljáró hatóságok, valamint a bíróságok részletesen foglalkoztak a láncértékesítés során felmerülő gondossági kérdésekkel, a gazdasági szereplők tudatosságával, illetve a részükről elvárható magatartás mikéntjével, valamint a számlakibocsátás alapjául szolgáló gazdasági tevékenység körülményeivel, tehát részletekbe menő bizonyítási eljárás eredményeként hozták meg döntésüket.
- [20] 3. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése

értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

[21] Miután az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította, az ítéletek végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmi elemet sem vizsgálhatta.

Budapest, 2023. február 21.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1997/2022.

